

DOKUMENTATION från SEMINARIUM

Pentti Supponen - Framtidstro genom applåder. Varför satsa så hårt på kultur i glesbygd?

Kulturting 2007, Örebro slott den 22 mars 2007

Pentti Supponen, kommunalråd i Hällefors, inledde med en beskrivning av ett tufft ekonomiskt läge och den samhällsomvandling som skett i kommunen. Frågan var hur man skulle kunna sätta in kulturen i ett sammanhang när industrisamhället fick en rejäl stöt. Skulle kulturen vara grädde på moset eller jästen i degen? Hur skulle samhällssynen kopplas till kulturen? Nu gällde det att hitta rätt nyckel och en berättelse som fick ta sin början i den stora krisen inom stålindustrin, symboliserat av den sprängda fabriksskorstenen. Hälleforsaren i gemen trodde inte att stålverket i Hällefors skulle kunna läggas ner men 1991 lades stålverket ner och 1993 monterades det ner och flyttades till Kina. Inte nog med det utan Stora lade också ner sågverket och på kort tid försvann inte mindre 1000 jobb. Förklarligt nog är det mycket kännbart i en kommun med ca 7 600 invånare. På valsverket fanns dock fortfarande ca 550 anställda.

Trots det kärva läget ville man klara sig själv. För att få veta hur man bäst skulle satsa inför framtiden gjordes en samhällsanalys. Man behövde få kunskap om vilka värderingar och synsätt som skulle till för att kunna se en framväxt av det postindustriella samhället. Satsningen kom att bli på en rad K- värden:

- Kunskap
- Kompetens
- Kreativitet
- Kommunikation
- Kultur

I brukssamhället handlade mycket om lagidrott för killar, mycket regelstyrt, och inget för tjejer. Det stämde inte alls in på att vara gränsöverskridande och det gällde verkligen att få till en regeländring. Konst strävar efter gränsöverskridande. Frågan var nu hur man skulle göra för att ta sitt politiska ansvar. De konstformer man började titta på var teater, dans, musik och bild. Man började med barnen och förde in kultur i skolan som vilket skolämne som helst. Tanken var inte att göra stjärnor av eleverna. Det var ett sätt att stärka kommunikationen. Det handlade om att lära sig att kommunicera inte bara i den lilla gruppen utan även i mötet med publik under en föreställning. Folkets Hus samlade många på scenen och många i publiken. Att få en applåd fick de unga att växa. Applåden är en kommunikation och man kan säga att hälleforsaren applåderat sig till framtidstro genom att applådera och tro på sina barn.

En verklig attraktion i Hällefors kommun är Måltidens Hus med den karaktäristiska Sevillapaviljongen som byggdes 1993, samma år som stålverket monterades ner. Hit är restauranghögskolan förlagd med ansvar för måltidens estetiska gestaltning.

Samma år som stålverket lades ner bildades kulturskolan. Genom att kulturskolan strävar efter att etablera alla k- värden kan man säga att barnen verkligen deltar i kommunens samhällsomvandling. Barnen hör ihop med kommunens utveckling. Kulturskolan är organiserad inom bildningsnämnd och inte kulturnämnd (som är grädde på moset). Barn- och unga är en prioriterad målgrupp. Det finns fler sätt att närma sig vuxnas kultur och som exempel nämndes körsång. Det är intressant att se vad som händer när barnen blir vuxna och efterfrågar kultur. Idag är vuxenkultur i stora drag biblioteket. Det finns helt naturligt olika meningar inom kommunen om hur verksamheten ska organiseras. Man känner dock av en positiv uppmärksamhet och som ytterligare attraktion kan nämnas att kulturskolan också driver fritidsklubbarna/fritidsgårdarna. För att det ska fungera på ett önskvärt sätt krävs en politisk uppställning omkring dessa frågor och ett gemensamt mål.

vid pennan: Inger Andersson, Regionförbundet Örebro